

Vďaka Vám, priatelia...

...Vám všetkým, ktorí ste nám čo i len v duchu vinšovali k Vianociam, zaželeli šťastie do Nového i celého nového roka 2024. Naozaj si to veľmi vážime a chceme vás ubezpečiť, že i naďalej budeme verne a dôsledne napínať odkaz našich protifašistických predkov.

Ak máme byť konkrétni, tak blahoželaním nás poctili aj prezidentka SR Zuzana Čaputová, predseda politickej strany HLAS SD Peter Pellegrini, z predstaviteľov víťazných spojeneckých mocností v 2. sv. vojne veľvyslanec RF v SR Igor Bratčíkov.

Nesmierne si ceníme blahoželania od prezidenta FIR (a tiež MEASZ) Vilmosa Hantiho a generálneho tajomníka FIR Ulricha Schneidera. Pochopiteľne, že obojstranne sme si zaželeli veľa šťastia a plodnej spolupráce v roku 2024 s našimi českými priateľmi, s predsedom ČSBS Jaroslavom Vodičkom a výkonným výborom ÚV ČSBS.

Medzi gratulantmi sme radi videli aj veľvyslancu Bulharskej republiky v SR Vassila Petkova.

Z našich slovenských priateľov nás želaniami potešili predseda Matice slovenskej Marián Gešper, predseda BBSK Ondrej Lunter, predseda PSK Milan Majerský, predseda TSK Jaroslav Baška a podpredseda TSK, poslanec NR SR, náš mladý člen SZPB Michal Bartek.

Za Ministerstvo obrany SR si želá pokračovanie doterajšej úspešnej spolupráce vedúci starostlivosti o vojnových veteránov Richard Zimányi. SZPB urobí všetko pre to, aby každá spolupráca s našimi partnermi bola obojstranne prospešná a úspešná.

Samozrejme, že predseda SZPB a Ústredie SZPB dostali veľa vinšov a želaní aj od desiatok našich oblastných a stovák základných organizácií SZPB. Za všetky úprimne ďakujeme!

Všetci naši funkcionári sú plne odhodlaní pracovať na prospech protifašistickej myšlienky tak, aby rok 2024 bol pre všetkých nás úspešný a šťastný. Ústredie sa zaväzuje, že z našej strany bude aj historicky objektívny, pretože len o také fakty sa mienime opierať.

Na záver chceme naše želanie vyjadriť citátom. Pred časom ho vyslovila Eleanor, manželka amerického prezidenta Franklina Delano Roosevelta: „Budúcnosť náleží tým, ktorí veria v krásu svojich snov.“ No a my nielen v krásu, ale aj v ľudskú hodnotu tých svojich veríme!

Vydavateľ

Perlička

Kto sa toho dožije?

Vedci z Bristolskej univerzity určili predpokladaný dátum vymretia ľudstva. Uverejnili ho v časopise Nature Geoscience. Vraj to bude o 250 miliónov rokov.

V štúdiu uvádzajú, že sa to netýka len ľudí, ale všetkých cicavcov. „Všetok život nakoniec zahynie v tomto bujnóm skleníku, keď o niekoľko miliárd rokov slnečné žiarenie prevyší emisie tepelného žiarenia. Avšak podmienky, nevhodné pre život cicavcov, môžu vzniknúť už predtým kvôli dlhodobým procesom, spojeným s tektonikou platní.“

Vedci tvrdia, že o 250 miliónov rokov sa všetky kontinenty spoja do jedného superkontinentu pod názvom Pangea Ultima. Predpovede o jeho forme sa rôznia, no experti sa zhodujú, že týmto spojením vznikne horúca, suchá a pre život nevhodná masa. Pohyb tektonických platní vraj navyše spôsobí častejšie emisie oxidu uhličitého, čo vyprovokuje silné rozhorčenie Zeme. Zvyšovanie teploty našej planéty urýchli aj zosilnený prirodzený jas Slnka. -r-

Spomienka na 80. výročie prijatia Vianočnej dohody

Bratislavský oblastný výbor SZPB a Klub Nové slova po desiaty raz usporiadali pri tejto príležitosti spomienkové zhromaždenie.

Podujatia sa zúčastnili Minister ZVaEZ SR Juraj Blanár, predseda Výboru pre kultúru a médiá NR SR Roman Michelko, predseda KNS prof. Jozef Lysý, predseda SZPB Viliam Longauer, tajomník MS Peter Schvantner, syn Gustáva Husáka

Vladimír a ďalší. Medzi nimi aj dvaja renegáti zo SZPB, dnes vystupujúci ako zástupcovia Slovenského protifašistického hnutia.

Organizátori pripievajú vencie na pamätník, pripomínajúci prijatie Vianočnej dohody, ktorou bola ustanovená ilegálna SNR.

Po úvodnom príhovore predsedu ObIV SZPB Martina Krnu vystúpil s prejavom minister Blanár. Zdôraz-

nil, že koncom roka 1943 sa zástupcovia s rozdielnymi politickými názormi dokázali spojiť na dosiahnutie spoločného cieľa, ktorým bolo oslobodenie našej vlasti spod jarma nacizmu a ľudáctva a vydať sa na cestu rovnoprávného usporiadania vzťahov Slovákov a Čechov v obnovennej republike. Ocenil pri tom „obrovskú odvahu a hlavne cit“ našich pred-

(Pokračovanie na str. 6)

Schizofrénia slovenskej diplomacie

Pred Vianocami 19. 12. 2023 prijalo plénum Valného zhromaždenia OSN pomerom hlasov „za“ 118 štátov, „proti“ 49 štátov, „zdržalo sa“ 14 štátov rezolúciu s názvom: „Boj proti glorifikácii nacizmu, neonacizmu a iných praktík, ktoré prispievajú k eskalácii súčasných foriem rasizmu, rasovej diskriminácie, xenofóbie a súvisiacej intolerancie“.

Slovenská republika hlasovala proti tejto rezolúcii, čiže v plnej miere otvorila dvere, aby „glorifikácia nacizmu, neonacizmu...“ mala vo svete všade voľný vstup.

Rovnako hlasovala SR už v 3. výbore VZ OSN, kde tiež otvorila dvere „glorifikácii nacizmu, neonacizmu...“ o čom sme vás ne-

presne informovali v Bojovníkovi č. 12/2023 (počty „proti“ sme uviedli ako „zdržanie sa“). Prepáčte nám to, ale naozaj sme si nevedeli predstaviť, že by občania spod Tatier otvorili dvere „glorifikácii nacizmu, neonacizmu...“. Obzvlášť to bolo nepochopiteľné po septembrových voľbách a po takom protifašistickom vzopre-

ti, aké ukázal náš národ na oslavách 79. výročia SNP vo Zvolene.

Pravda tu však môže byť veľmi prostá – MZV SR tak hlasovalo nie kvôli novému ministrovi zo Smeru SSD, ale napriek tomu. Tohtoročné 79. decembrové hlasovanie nám však vyrieši aj tento rébus. Možno, že Juraj Blanár slovenskú diplomaciu dovedy protifašisticky vyčistí.

Rezort diplomacie sa asi vo vnútri za svoje konanie hanbí, pretože na moju písomnú otázku o hlasova-

(Pokračovanie na str. 6)

Čo v USA priznali Putinovi?

Vyhlásil to profesor politológie Chicagskej univerzity John Mearsheimer počas vystúpenia v Centre for Independent Studie.

„My považujeme Rusko za superveľmoc, pretože Vladimir Putin, príduc k moci v roku 2000, pri navrátil Rusov z toho sveta. Väčšina z vás vie, že v deväťdesiatych rokoch Rusko v podstate zomrelo. Putin mu vdýchol nový život,“ poznamenal a priznal, že jednopólnemu svetu je koniec a že dnes tu máme tri mocnosti – USA, RF a ČĽR. -r-

Trump o jeho obvinení z fašizmu

Bývalý americký prezident Donald Trump v reakcii na jeho porovnanie s lídrom nacistického Nemecka Adolfom Hitlerom vyhlásil, že neštudoval jeho prejavy a nie je jeho stúpencom.

„Po prvé, ja o Hitlerovi nič neviem. Nie som jeho stúpenec. Nikdy som nečítal jeho práce. Hovoria, že sa vyjadroval o krvi, no ja o tom neviem,“ vyhlásil v rozhovore s rozhlasovým moderátorom Hughom Hewittom. Reagoval tak na predvolebný štáb Joe Bidena, ktorý porovnal jeho vyjadrenia o migrantoch s prejavmi Hitlera, že títo akoby „otravujú krv“ USA, čo má byť vraj zhodné s Hitlerovými slovami o „špinení krvi“.

Bidenov štáb veľmi rád porovnáva Trumpa k Hitlerovi. Napr. použil aj frázu o vnútorných nepriateľoch USA, keď ju stotožnil s Hitlerovými slovami o nevyhnutnosti priznať vnútorného nepriateľa v Nemecku.

Samotný Biden tiež často nazýval Trumpa fašistom. Ten mu však nezostal nič dlžný a v rámci odpovede ho nazýval fašistom tiež. -r-

Beseda s priamou účastníčkou SNP

Druhé najväčšie protifašistické povstanie v Európe, ktoré vypuklo známou vetou „Začnite s vystávaním“ 29. augusta 1944 v Banskej Bystrici a bolo namierené proti vstupu Wehrmachtu na naše územie, snád' netreba približovať. Dáta a fakty o ňom nájdeme v knihách a učebniciach nielen dejepisu. Pocity a životy ľudí, ktorí sa ho priamo zúčastnili, sú dnes vzácnosťou...

Aj preto sme veľmi vďační, že pozvanie seneckej ZO SZPB na besedu s našou mládežou prija-

la bývalá partizánska ošetrovatel'ka a spojka pani Anička Bergerová. Besedy sa zúčastnili čle-

novia výboru ZO SZPB v Seneci, tajomníčka Irena Lacková, podpredseda Vlastimil Bukovinský, pani Bergerovú sprevádzala pplk. Katarína Malíková a najmä pedagógovia a naši žiaci Gymnázia Antona Bernoláka a deviatci zo ZŠ Mlynská.

Anička Bergerová je aktívna celoživotná protifašistická bojovníčka, počas vojny pomáhala nielen ako ošetrovatel'ka a spojka, ale so svojou staršou sestrou v čase SNP pašovali muníciu. Vitálna a odvážna žena so silným životným príbehom, ktorý našim žiakom detailne priblížila.

Beseda sa konala 15. novembra 2023 v Labyrinte MsKs Senec. Všetci zúčastnení odchádzali z nej plní emócií a dojmov a so silným odkazom, že táto história sa naozaj nesmie nikdy zopakovať. Je to iba na nás!

Dominika Marčanová, ZŠ Mlynská

Návrat ku Dňu červených makov

Rozozvučaním sa zvonov začal v našom meste Strážske pietny akt na námestí A. Dubčeka pri pamätníku 1. svetovej vojny, kde sme položili vence a pripomenuli si ukončenie Veľkej vojny a Deň vojnových veteránov.

Svet, vrátane Slovenska, červenými makmi – symbolom Medzinárodného dňa vojnových veteránov, vzdáva úctu všetkým, ktorí bojovali za slobodu národov. Panychídu, krátku bohoslužbu

za zomrelých odslušili duchovní otcovia Ladislav Praščák z gréckokatolíckej cirkvi a Michal Džugan z pravoslávnej cirkvi. Otec Michal Džugan udelil prítomným pomazanie posvätným olejom od hrobu Sv. Gabriela Urgebadže z Gruzínska.

Pietneho aktu, ktorý má u nás už niekoľkoročnú tradíciu, sa za mesto zúčastnila prednostka Mária Hajdučková, občania mesta, vrátane členov ZO SZPB. **Anna Zabloudilová, predsedníčka ZO SZPB, foto Jozef Kormaník**

Česť a sláva padlým v boji za našu slobodu

ZO SZPB v Hanušovciach nad Topľou už dlhé obdobie nesie zodpovedne odkaz protifašistického odboja a vstupuje do povedomia širokej verejnosti podujatiami, ktoré pripomínajú históriu bojov proti fašizmu.

7. októbra 2023 zorganizovala predsedníčka ZO SZPB Helena Lipčáková zájazd do L. Mikuláša na cintorín Háj Nicovô, kde sú pochovaní aj občania mesta Hanušovce nad Topľou Jozef Krupa a Ján Sabo Zakutný, ktorí padli pri oslobodzovaní L. Mikuláša.

Ďalšia zastávka bola na cintoríne v Štôle, kde je pochovaný aj ďalší náš spoluobčan Juraj

Luščák, ktorý tiež padol v 2. sv. vojne. Pri oboch pamätníkoch sme položili vence a zapálili sviece.

V dňoch 23. a 24. októbra naša ZO SZPB a mestská knižnica so sídlom v Malom kaštieli, v súčinnosti so ZŠ Hanušovce nad Topľou, uskutočnili literárne dopoludnie so žiakmi 8. a 9. ročníka z príležitosti Karpatsko-duklianskej operácie. Zamerali sme ho na prednes poézie v oblasti povstaleckej a protifašistickej tematiky. Hlavné organizátorky Ľubica Tomková a Helena Lipčáková, ktoré citlivo vybrali pásme poézie, boli veľmi milo prekvapené chápaním, vníma-

vosťou a celkovým dôstojným prístupom žiakov k tejto téme.

Najlepšie prednesy boli ohodnotených diplomom a vecnou cenou. Zároveň si žiaci mali možnosť pozrieť výstavu pamätníkov SNP, výstavu hrdinov našich občanov v protifašistickom odboji. Už je tradíciou, že organizátorky pre žiakov pripravujú aj pohostenie.

Sme si vedomí toho, že hlavnou úlohou ZO SZPB, učiteľov v školách, rodičov a všetkých, ktorí sa podieľajú na výchove mladej generácie, je chrániť historickú pravdu víťazstva nad fašizmom a odovzdať túto pamiatku mladej generácii. –HL–

Čo píšu o (proti)fašizme iní?

(Pokračovanie zo str. 6)

ročia. Pýta sa: čo to dá? Moja odpoveď je, že ľudia opäť zažívajú vlnu patriotizmu. Zamyslel sa a povedal: nebudeme to vystavovať? Pýtam sa: ako budeme argumentovať? Odpovedá: že to nie sú ich lebky, len tam o tom nehovorte, vysvetlite, že je to predčasné.

Biosferaklub.info z 30. 12. 2023, výňatok

Redakcia mesačníka Bojovník vám odporúča prečítať si celý rozhovor: <https://www.biosferaklub.info/general-leonid-ivasov-o-tajomstvach-kgb-zssr/>

■ Ako Stalin nedal Poliakov L'vov a Vilnius

Na všetkých stretnutiach s Anglosasmi Stalin bránil hranicu medzi ZSSR a Poľskom „Curzonovu líniu“.

Tak sa volal návrh Brita lorda Curzona o hranici ešte počas sovietsko-poľskej vojny v roku 1920. Poliáci sa však znovu a znovu pokúšajú získať L'vov pre seba. Stalin to takto povedal aj americkému veľvyslancovi Harrimanovi.

Dňa 3. marca 1945 Harriman navštívil Stalina – opäť kvôli poľskej otázke. Povedal mu, že prezident Roosevelt ho poveril, aby hovoril o Poľsku.

„Faktom je,“ povedal veľvyslanec, „že podľa názoru vlády USA sa poľský problém stal naliehavým. Budem však stručný“.

„Nie je to otázka času,“ namietol Stalin. „Napokon, my sme už zaujali svoje stanovisko a nebudeme od neho ustupovať. Či to nie je jasné? My sme za Curzonovu líniu a londýnski Poliáci nás zrejme považujú za bláznov. Teraz sa dožadujú Vilna a L'vova. Našťastie Poliáci, ktorých nemožno stotožniť s londýnsky-mi emigrantmi, zastávajú iný postoj. Poliáci privítajú Červenú armádu ako osloboditeľskú armádu.“

L'vov a Vilnius (Vilno) zostali v ZSSR. Poľsko sa stalo ruským spojencom. A potom prišla zrada, ktorá sa teraz nazýva „perestrojka“. Viete, čo sa stalo potom.

AM z 29. 12. 2023

■ Pripomíname si narodenie maršala Ivana Koneva

Maršal Konev bol veliteľom operácie Červenej armády, ktorá išla na pomoc Slovenskému národnému povstaniu.

Tá operácia začala 8. septembra 1944 a v priebehu 4–5 týždňov sa prebili cez Duklianský priesmyk. Opakujem, že táto operácia smerovala ku Slovenskému národnému povstaniu. A aj keď nedosiahla územie obsadené povstalcami, ale tým, že sa armáda prebíjala cez Karpaty, tak zamestnala nejakých 300 tisíc nemeckých vojakov, ktorí by inak boli nasmerovaní na potlačenie SNP.

AM z 28. 12. 2023, výňatok

■ Anglosasi požiadali Stalina, aby zaútočil na Japonsko, keď bola nemecká armáda pred Moskvou

Hneď na druhý deň po útoku na Pearl Harbor Roosevelt vyjadril sovietskej vláde želanie, aby sa Sovietsky zväz zúčastnil na vojne proti Japonsku. Prezident prijal 8. decembra 1941 nového sovietskeho veľvyslanca v Spojených štátoch M.M. Litvinova. Vo vtedajšej mimoriadnej situácii boli formality spojené s odovzdaním jeho poverovacích listín zrušené. Hlavným cieľom rozhovoru zo strany Američana bolo zistiť možnosť využitia územia Sovietskeho zväzu na bombardovacie údery proti japonskej metropole, čo by znamenalo automatické pripojenie sa ZSSR do vojny proti Japonsku a bolo by porušením sovietsko-japonského paktu o neutralite.

Stalinovo stanovisko k Rooseveltovým želaniam bolo sformulované v telegrame ľudového komisára zahraničných vecí V.M. Molotova veľvyslancovi Litvinovovi z 10. decembra 1941. Dával v ňom pokyn, aby Rooseveltovi tlmočil nasledovné: „Nepovažujeme za možné vyhlásiť v tomto čase vojnový stav s Japonskom a sme nútení zostať neutrálni, pokiaľ bude Japonsko dodržiavať sovietsko-japonský pakt o neutralite.“

Odôvodnenie: Po prvé. Sovietsko-japonský pakt nás zaväzuje k neutralite a my zatiaľ nemáme dôvod neplniť si svoje záväzky vyplývajúce z paktu. Nepovažujeme za možné, aby sme prevzali iniciatívu pri porušovaní paktu, pretože sami sme vždy odsudzovali vlády, ktoré porušujú zmluvy.

Po druhé. V súčasnej dobe, keď sme zapojení do ťažkej vojny s Nemeckom, a takmer všetky naše sily sú sústredené proti Nemecku, vrátane polovice vojsk z Ďalekého východu. Preto by sme považovali za nerozumné a nebezpečné, keby ZSSR teraz vyhlásil vojnový stav s Japonskom a viedol vojnu na dvoch frontoch. Sovietsky ľud a sovietska verejná mienka by nepochopili a neschválili politiku vyhlásenia vojny Japonsku v súčasnej dobe,

(Pokračovanie na str. 11)

Nikomú nič nevysvetľuj! Priatelia to nepotrebuju, ne

Kniha „Memoriabilia – Spomienky“ bola uvedená do života

Po spomienke na 80. výročie prijatia Vianočnej dohody predsedu Klubu výtvarných umelcov a teoretikov Ladislava Skranka pozval jej účastníkov do neďalekého sídla Ústrednej rady SZPB na uvedenie knihy *Memoriabilia – Spomienky*, ktorá spája prezentáciu umeleckých diel o SNP s textami, ktoré odzneli na spoločných podujatiach SZPB a Matice slovenskej venovaných protifašistickému hnutiu počas 2. svetovej vojny.

Okrem jej zostavovateľov – Ladislava Skranka a Martina Krnu – čitatelia nájdu medzi autormi predsedu Matice slovenskej Mariána Gešpera, prof. Jozefa Leikerta, Dušana Čaploviča, Vladimíra Mináča ml., Pavla Sečkára, či bývalých redaktorov Bojovníka Braňa Ondruša, Lýdie Kokavcovej, Jána Rohára, Branislava Balogha a aktuálneho šéfredaktora Vladimíra Mikundu. Súčasne si prítomní pripomenuli život a tvorbu dramatika a účastníka SNP Júliusa Barča-Ivana.

Hlavný referát na túto tému predniesol literárny vedec zo Slovenského literárneho ústavu MS Lukáš Perný. Júliusa Barča-Ivana predstavil v takom svetle, že hrdoť na tohto rodáka sa posilnila v každom z nás. Samozrejme, že neopomenul drámu Matka, veselohru Mastný hrniec a ďalšie diela.

Ako členov SZPB nás najviac zaujala pasáž o jeho povstalec-

kom pôsobení, do ktorého sa aktívne zapojil. „Bol poverený ideovým vedením Národných novín a zaslúžil sa vôbec o prvé vydanie revolučného čísla Národných novín v Banskej Bystrici,“ uviedol L. Perný a pridal k tomu zaujímavosť, že „po potlačení Povstania sa skrýval na Klenovských Lazoch, kde, podľa vlastných slov, sa v tom čase

mali nachádzať Vlado Clementis a Ivan Horváth, ale s kolegami sme sa zhodli, že táto informácia pravdepodobne nie je reálna, pretože V. Clementis bol v tom čase v Londýne...“, podtrhol literárny vedec Perný.

„Július Barča-Ivan sa stal veľkým dramatikom, ktorý ešte len čaká na svoje znovuobjavenie,“ podtrhol Lukáš Perný a dodal, že mnohé jeho diela boli sfilmované, nachádzajú sa na youtube.com „a takto sa náš slovenský Dostojevský môže aj v 21. storočí dostať k novým divákovi, k novým recipientom, ktorí v ňom možno nájdu niečo, čo iní v minulosti nenašli“.

– vmi –

Knihu spolu s L. Skrankom uvádza do života predseda Výboru pre kultúru a médiá NR SR Roman Michelko.

Tradičná pieta pri pomníčku obetí krutovlády v Dušovej doline

Na južnom konci trencianskeho lesoparku Brezina sa pri lesnej ceste do Soblahova nachádza malý pomník. Bol postavený v roku 1946 neďaleko miesta, kde príslušníci Einsatzgruppe 13 z Trenčína v zime 1944–1945 brutálne povraždili a do plytkých jám zahrabali uväznených ľudí.

Po oslobodení mesta a jeho okolia bolo od 18. mája 1945 na trencianskej Brezine v lokalite Dušova dolina, Vápenice a Široké objavených a exhumovaných sedem hrobov, obetí fašizmu. Všetci boli bosí, nahí alebo len nepatrne oblečení a ich telá niesli stopy po mučení.

Na mieste masových hrobov v Dušovej doline sa nachádza malý pomník s dvomi pamätnými tabuľkami. Na pomníčku, smerom k miestu hrobov, je odkaz **ĽUDIA BDITE** a na jeho opačnej strane je nápis : **Z UTRPENIA A SMRTI 67 BO-**

JOVNÍKOV PROTI FAŠIZMU GESTAPOM V R. 1944–1945 VYRÁSTLA NAŠA SLOBODA. ČEŠŤ ICH PAMIATKE.

Miestne organizácie SZPB vždy 30. decembra organizujú na mieste popráv pietne stretnutia. Dlhoročnú tradíciu prevzala ZO SZPB generála Goliaha Trenčín 1. Po troch zlých rokoch jej výbor tradičné stretnutia obnovil 30. decembra 2023.

Po štátnej hymne pietne stretnutie otvoril predseda základnej organizácie Miroslav Ondráš. V krátkom príhovore pripomenul tragické udalosti, ktoré sa v neďalekej Vápenici a Dušovej doline odohrávali v zime 1944–1945. Dvaja členovia položili k pomníčku veniec a ďalší zapálili pri ňom kahance. Po hymnickej piesni „Slovensko naše“ sa predseda účastníkom stretnutia poďakoval, poprial im všetko najlepšie v roku 2024 a ukončil stretnutie.

Podrobnejšie informácie sú na stránkach domény www.klubvtn.info

– MO –, foto Vladimír Kolarovský

Hlásme sa hrdo k sociálnym hodnotám SNP!

Také je hlavné poslanstvo diskutujúcich z koncoročnej schôdze ZO SZPB v Šumiaci, konanej 28. 12. 2023. Teda v jednej z tých horehronských obcí, ktoré stáli v boji proti fašizmu od 30-tych rokov 20. storočia.

Okrem spomienok na slávne dni SNP sa schôdza uzniesla na príprave niekoľkých podujatí spojených s jeho 80. výročím. Kľúčovými bude výstup na Kráľovú hoľu a otvorenie stálej expozície o období 2. sv. vojny v našom okolí.

Po prijatí 7 nových prihlášok za členov bola predmetom intenzívnej diskusie debata o tom, akú úlohu má dnes SZPB vo vzťahu k hodnotám, s ktorými šli do boja rodičia a starí rodičia členov a sympatizantov, podľa ktorých okrem vyhnanie nemeckých nacistov z nášho územia, „najsilnejšou motiváciou pre povstalcov bol prísľub (viď. Vianočná dohoda) sociálnej spravodlivosti a istôt v podobe práva na prácu a jej spravodlivé ohodnotenie, garancie vzdelania, kvalitných služieb a pod.“

Práve s blížiacimi sa oslavami okrúhleho Výročia SNP a zároveň vo vzťahu k zlej sociálno-ekonomickej situácii na Slovensku, ale hlavne v okolí obce, ktorá sa postupne vyludňuje, pretože v jej okolí nie je dostatok práce (pričom v minulosti jej tu bolo viac než dosť na užitvenie 3–4 tisíc ľudí a aj ďalších okolitých obcí), sa potomkom partizánov a povstalcov tísnu slzy do očí: „Kde sú hodnoty, za ktoré boli ich rodičia ochotní zomierať? Za tieto dnešné?“

Z obavy, že sa na tieto hodnoty zabúda, schôdza prijala uznesenie, ktoré žiada všetkých členov a ve-

denie SZPB, aby mysleli pri prípravách na 80. výročie SNP aj na túto oblasť. Aby vedenie SZPB pri každej príležitosti zdôrazňovalo ochotu bojovať za sociálnu spravodlivosť tak, ako to stojí v úvode prihlášky! Aby SZPB aktívne vyvíjal tlak, ale aj podával priateľskú ruku a bol nápomocný každej vláde, ktorá chce nastoliť sociálnu spravodlivosť a naopak, aby bojoval proti takej, ktorá by tieto hodnoty potláčala. Sme presvedčení, že k tomuto odkazu by sa mal Zväz otvorene hlásiť pri každej príležitosti a byť tým nápomocný pri tvorbe sociálneho programu a politik SR z úcty voči všetkým, ktorí bojovali v SNP, ale aj ich potomkom.

Z uznesenia ZO SZPB Šumiac

ZO SZPB Šumiac žiada vedenie SZPB, aby prijalo stanovisko a vyvíjalo tlak na orgány štátu v kontexte boja proti zlej sociálno-spoločenskej situácii na Slovensku, kde sa slovo fašizmu zaradilo do bežnej komunikácie, bez rozdielu proti komu je používané, napr. aj proti potomkom protifašistických odbojárov. Kde kapitalizmus umožnil novú formu fašizmu, ktorý podnietil vznik hladových dolín, paradoxne v tých oblastiach SR, v ktorých SNP, ale aj anti-fašistický odboj bol najsilnejší.

Stojíme si za presvedčením, že v skutočnosti sa účelovo zabúda zo strany médií a štátu na pôvodný odkaz SNP, ktorý mal nielen rozmer národný, ale aj sociálny, v ktorom ľudia bojovali za mier a sociálne istoty, za dôstojnú prácu, dostatok jedla, strechu nad hlavou a dôstojné dožitie.

Sme presvedčení, že k tomuto odkazu by sa mal Zväz otvorene hlásiť pri každej príležitosti.

Za ZO SZPB v Šumiaci, predseda Maroš Čupka

Aj v Hornej Mičinej hodnotili svo

ZO SZPB v Hornej Mičinej (okres Banská Bystrica) si termín hodnotiacej členskej schôdze určila na začiatok roka 2024.

V piatok 5. januára sa jej členovia zišli v spoločenskej sále obecného úradu za účasti starostu Ivana Lenára, predsedu oblastného výboru SZPB Jána Paceka a spriatelenej ZO SZPB v Ponikách, zastúpenej Máriou Magnovou.

Základná organizácia SZPB v Hornej Mičinej má aktuálne 48 členov a jej činnosť riadi výbor na čele s predsedníčkou Máriou Zimovou. Tá predniesla správu o činnosti, ako aj plán na rok 2024. Konštatovala, že činnosť organizácie je pestrá vďaka spolupráci s obecným úradom, denným centrom seniorov a ob-

lastnej organizácie, hoci nov je vysoký. Apelovali pôsobili vo svojich ro- o rozšírenie ZO SZPB.

Oblastný predseda J. poďakoval za činnosť tnil troch členov pamätrho výboru. Konkrétne p movú, členku predsedn Borguľovú a najstaršiel dreja Martinca. Potom o diani na celoslovens záver zažela všetkým úspechov v ďalšej činn

Nový bunker – len ako pamiatka

Členovia ZO SZPB v Lubietovej vo svojej činnosti spoznávajú vojnovú históriu okolia obce. Tentokrát došlo k obnoveniu bunkra ďaleko v horách, až pod samým Veprom.

Pôvodný bunker patril povstaleckým vojskám, ktoré bojovali v smere od Brezna na Banskú Bystricu a časť vojakov bola v priestore masívu Hrbu, Bukovín a Poľany. Išlo o vojakov 2. taktickej skupiny z 3. partizánskeho pluku kpt. Nikolaja Kaličenka. Jeho veliteľstvo a štáb bolo v chate pod Hrbom.

Na stavbe nového bunkra sa podieľali príslušníci UN Veterán Slovenska, ktorí ho postavili na pôvodnom mieste. UN Veterán spolupracujú s OZ Libetha (Lubietovský banický a hutnícky spolok) – vedúca D. Zajacová a aj v priebehu roka

privedú do obce ukážky vojenskej techniky mladej generácii. Drevo na bunker poskytli obecné lesy.

Obnovený bunker je na turistickej trase smerom na Vepor a preto v ňom nájdú miesto na oddych aj turisti. Informačná tabuľa pri vchode pripomína udalosti spred 79 rokov, ktoré by nemali byť zabudnuté.

Milena Vachová, predsedníčka ZO SZPB

Rožňavčania pri hrobe partizána Jozsefa Tótha

Dňa 14. decembra 2023 si členovia Oblastného výboru SZPB Rožňava a ZO SZPB partizána Tótha uctili položením kvetov a zapálením sviečok na mestskom cintoríne v Rožňave pri príležitosti 79. výročia tragickej udalosti, pamiatku Józsefa Tótha odbojára, baníka a člena maďarského partizánskeho oddielu Petőfi Sándor.

Po niekoľkých rokoch a iniciatíve členov historicko-dokumentačnej komisie ZO SZPB bolo v spolupráci s členom mestského zastupiteľstva v Rožňave Zoltánom Béke zistené miesto pochovania pozostatkov Rožňavčana, ktorého fašisti v skorých ranných hodinách 14. 12. 1944 umučili a nakoniec obesili v juhovýchodnej časti Banického námestia v Rožňave za jeho odbojovú činnosť.

Dnes, keď už väčšina členov výboru ZO SZPB, ktorí nezažili obdobie 2. sv. vojny a udalosti spojené s ňou, vie, kde ležia ostatky tohto vlastenca, môžu sa na mieste jeho posledného odpočinku organizovať spomienkové zhromaždenia v spojitosti so SNP a protifašistickým odbojom v regióne.

„Dokončili sme mozaiku osudu jedného človeka z tisícov, ktorí položili svoj život za našu šťastnú budúcnosť. Vieme kde sa narodil, kým bol, čo mu bolo osudové, kto mu zobral život a nakoniec aj kde sú pochované jeho ostatky,“ poznamenal v príhovore pri hrobe Józsefa Tótha predseda základnej organizácie.

Poznámka: V budúcom čísle uverejníme, ako sa našli pozostatky.

Milan Malček, foto autor

Obnovený partizánsky bunker v Petrovciach

Koncom mája minulého roka neznámy páchatel podpálil v obci Petrovce (okr. Vranov nad Topľou) partizánsky bunker z 2. svetovej vojny, ktorý zhorel do tla. Tento bol pôvodne zrekonštruovaný v r. 2011 v spolupráci s podnikom Lesy SR, š.p., závod Prešov v rámci realizácie náučného chodníka „Herlica“. Jeho hlavným zámerom bola propagácia lesohospodárskej činnosti, ochrany prírody, ale najmä činnosť partizánskeho zväzku „Čapajev“ v období 2. sv. vojny.

Výška škody spôsobená vandalstvom bola značná – vyše 7 tisíc eur. Obhorením okolitých stromov vznikla dodatočná škoda 300 eur. Polícia prípad kvalifikovala, ako podozrenie z prečinu poškodzovania cudzej veci, do teraz páchatel' nebol zistený.

Na podnet ZO SZPB v Petrovciach i Oblastného výboru SZPB vo Vranove n/Topľou boli iniciované stretnutia za účelom obnovenia – úplného postavenia nového bunkra. Výsledkom úsilia bola jeho stavba na pôvodnom mieste.

Hlavný podiel na realizácii má podnik Lesy SR, š.p.,

závod Prešov, Lesná správa Hanušovce n/Topľou poskytnutím drevnej hmoty a prevažným financovaním nákladov, ďalej stavebná firma miestneho podnikateľa Juraja Velčka. Nemôžeme opomenúť iniciatívu miestnej a oblastnej organizácie SZPB za spolupráce poľovníckeho združenia Lipiny Petrovce. Všetkým zúčastneným, ktorí sa podieľali na znovupostavení partizánskeho bunkra, patrí veľké poďakovanie.

Partizánska minulosť regiónu

Bunker sa nachádza v hornatom teréne približne hodinu chôdze nad obcou. Pre miestnych i obyvateľov okolitých obcí bol hmatateľným symbolom odboja ich predkov v 2. sv. vojne. Už od jesene 1943 začali tu pôsobiť sovietski partizáni Kosťa Bystrov a Dimitrij Portgaňov. Okolie obce sa neskôr stalo pôsobiskom a sídlom štábu známeho partizánskeho zväzku Čapajev. Velil mu etnický Ukrajinec Ivan Kononovič Baľuta-Jagupov, dôstojník Červenej armády, ktorý ušiel z nemeckého zajatia. Náčelníkom štábu bol Hrdina SNP brigádný generál in memoriam Ľudovít Kukorelli.

Už pred vypuknutím SNP bol partizánsky zväzok Čapajev zaregistrovaný na veliteľstve partizánskeho štábu pri 1. ukrajinskom fronte. Po vypuknutí SNP sa ho nemecké jednotky pokúsili začiatkom septembra 1944 obkľúčiť a zlikvidovať. Po ťažkých bojoch nemeckých vojakov s partizánmi v dňoch 3.–7. septembra 1944 pri

meste Hanušovce, obciach Petrovce, Hermanovce a Zlatá Baňa sa partizánom podarilo prebojovať z obkľúčenia. Následne sa Nemci pomstili obyvateľstvu uvedených dedín a 7. septembra 1944 úplne alebo čiastočne vypálili obce Petrovce, Hermanovce, Zlatá Baňa a Matiaška i časť mestečka Hanušovce.

Obyvateľstvo sa počas bojov presunulo do blízkych lesov Slánskych vrchov. Práve na tieto udalosti a ťažké dni je tento bunker pamiatkou. V jeho blízkom okolí bolo zriadené prvé partizánske letisko na východnom Slovensku, kde pristávali malé vojenské lietadlá a boli tu zhadzované potraviny a zdravotnícky i vojenský materiál pre partizánov.

Na miestnom cintoríne a v okolitých lesoch sú pochovaní 10 partizáni, ktorí padli v priebehu SNP v boji s fašistickými vojakmi. Starostlivosť o vojnové hroby i o náučný chodník zabezpečuje miestna organizácia SZPB v Petrovciach.

Michal Peter, predseda ZO SZPB Petrovce a OblV SZPB Vranov n/T

ju činnosť

ci vekový priemer člena na prítomných, aby odinách a pričínili sa o mladších členov.

án Pacek sa v diskusii tejto organizácie a oceňovanou medailou oblastného predsedníčku Máriu Zimovú pamätnou medailou oblastného výboru.

Ján Pacek ocenil predsedníčku ZO SZPB Máriu Zimovú pamätnou medailou oblastného výboru.

Jana Borgulová

Schôdzovanie v Dobrej Nive

Vo štvrtok 14. decembra 2023 sa v zasadačke Obecného úradu v Dobrej Nive uskutočnila hodnotiaca členská schôdza miestnej ZO SZPB.

Schôdzu otvoril a viedol podpredseda základnej organizácie Jiří Pospíšil. Správu o činnosti organizácie za obdobie od výročnej členskej schôdze predniesol predseda ZO SZPB Ján Slosiarik.

Podrobne v nej zhodnotil aktivity organizácie – pripomenutie si významných sviatkov, ale i zájazdy do Hrušova, či Uhrovca. Vyzdvihol účasť viacerých členov organizácie na Odbojárskej vatre na Švábe pri Krupine i úspech družstva žiakov ZŠ s MŠ Juraja Slávika Neresnického v Dobrej Nive v branno-vedomostnej súťaži (1. miesto).

Správu o hospodárení predniesla hospodárka

organizácie Anežka Sujová. Jej vecnú správnosť potvrdil revízor účtov Milan Štímel'.

Ďalším bodom bolo blahoželenie jubilantom Anežke Sujovej a Branislavovi Krajčovi, k ich významným životným jubileám.

Ján Slosiarik potom oboznámil členskú schôdzu s plánom práce na budúci rok a otvoril diskusiu k jeho úlohám. Členov zaujal zámer navštíviť Španiu Dolinu a navrhli a odsúhlasili aj zájazd do Komárna. Samozrejme, že väčšina členov sa chce zúčastniť ústredných osláv 80. výročia SNP v B. Bystrici.

V diskusii sa hovorilo aj o stabilizácii členskej základne a o potrebe prijatia nových členov.

Ján Slosiarik, predseda ZO SZPB Dobrá Niva

MČ Košice Nad jazerom ocenila Dušana Rybanského

Dňa 8. decembra 2023 sa v Kultúrnom stredisku MČ Košice Nad jazerom konalo oceňovanie aktívnych spoluobčanov za rok 2022. Čestné uznanie mestskej časti si od starostky Lenky Kovačevičovej prevzal aj náš člen aktívny predseda ZO SZPB Košice Juh a Jazero Dušan Rybanský. Oceňovania sa zúčastnili jeho rodinní príslušníci i priatelia zo SZPB.

Dušan Rybanský sa v roku 2022 dožil jubilejných 75 rokov. Narodil sa v Michalovciach, v rodine Jozefa Rybanského, rodáka z nitrianskych Vozokan, príslušníka 1. čs. armádneho zboru v ZSSR.

Dušan Rybanský sa po skončení strednej priemyselnej školy rozhodol žiť v Košiciach. Najdlhšie pracoval vo Východoslovenských železniarňach. Aj po odchode do dôchodku ostal ekonomicky činný. Podniká.

Oženil sa, rodinka sa rozrastala. Aj keď manželka je už vo večnosti, on sa napriek zdravotným problémom teší z vnúčať a z rastúcej rodiny. Dokon-

ca je už dvojnásobným prastarým otcom ročného Jakubka a mladšieho Mateja. Všetci dospelí rodinní príslušníci sú členmi SZPB.

Dušan Rybanský naďalej ostáva spoločensky činný. Nedávno sa stal predsedom Klubu pre zdravý život Košice. No jeho prioritou sú aktivity v rámci SZPB. Tu úspešne nadviazal na bohatú činnosť z predchádzajúceho obdobia, keď predsedníctvo základnej organizácie prevzal po Vierke Záhorčákovej.

Organizácii sa naďalej darí. Má výbornú spoluprácu s dvomi strednými školami, konkrétne s Obchodnou akadé-

miou v MČ Košice Nad jazerom a Hotelovou akadémiou v MČ Košice Juh.

Členovia organizácie aktívne pracujú s mládežou. Každoročne realizujú viacero besied so študentmi na témy o 2. svetovej vojne a SNP. Študentov a učiteľov pozývajú na zájazdy, najmä v októbri keď je ich cieľom Dukla, Údolie smrti, či Svidník. A keďže financií je nedostatok, tak sponzorom býva často samotný predseda.

Predseda Dušan Rybanský nezabúda ani na členov – jubilantov, každoročne s kolegami usporadúva športové hry, o ktoré je veľký záujem. Myslí však aj na propagáciu svojej organizácie. Prispieva nielen do mesačníka Bojovník, ale aj do miestnych novín Južan a Jazerčan.

Do jeho ďalšej činnosti mu želáme veľa zdravia, osobných a funkcionárskych úspechov.

Anton Meteňko

S oceneným sa na podujatí zvečnili členovia rodiny a aj kolegovia zo ZO SZPB.

ObIV ocenil prácu členov základnej organizácie

Začiatkom decembra 2023 ZO SZPB vo Svite hodnotila svoju činnosť za uplynulý rok a naplánovala si podujatia na nadchádzajúci rok. Rokovania sa zúčastnili predseda ObIV SZPB v Poprade Michal Kopko a tajomník Ján Pavlovčin.

Po otvorení schôdze a privítaní hostí predsedom Rudolfom Abrhámom vystúpili s programom žiaci Spojenej základnej školy z Mierovej ulice. Hostom bola aj riaditeľka tejto základnej školy Elena Berezovskijová, ktorá potom v diskusii načrtla ďalšiu spoluprácu s organizáciou a vyjad-

rila poďakovanie oblasťnému výboru SZPB za organizovanie súťaže „Medzníky druhej svetovej vojny“ pre školy.

Správu o činnosti predniesla tajomníčka, o hospodárení revidor účtov. Na úvod diskusie predseda pripomenul 80-te výročie prijatia „Vianočnej dohody“, pripomenul jej význam.

Členovia sa vyjadrovali o činnosti organizácie, o momentálnom dianí u nás a vo svete.

Predseda a tajomník oblasťného výboru s predsedom ZO SZPB ocenili prácu troch členov. E. Nedzelovej odovzdali medailu M.R. Štefánika 3. stupňa, L. Klasovi a K. Markovičovi „Odznak so stužkou“ oblasťného výboru SZPB Poprad.

Na záver sa domáci predseda poďakoval prítomným za účasť a vyslovil radosť nad tým, že tento rok organizácii nebudol žiaden člen.

Stefan Hanzlík

Agitoval slovenských vojakov, aby sa pripojili k povstaniu

V decembri sme si, členovia Oblastnej organizácie SZPB v Bratislave, pripomenuli 79. výročie smrti slovenského vysokoškolského študenta Mirka Nešpora. Účastníka SNP, ktorý v protifašistickom zápase prišiel o život. Mirkov hrdinský protifašistický postoj je najlepším príkladom vlastenectva mladého človeka.

V noci zo 16. na 17. decembra 1944, zomrel po krutom mučení vo veku 20 rokov. V pitevnom náleze sa píše, že jeho telo bolo pokryté krvavými podliatinami a odreninami na tvári, stopami po mučení horiacimi cigaretami a na krku mal ryhu od škrtidla. Mirko však neprezradil ani jedno meno spolubojovníka, či ilegálneho pracovníka.

V júli 1944 sa aktívne zapojil do ilegálneho protifašistického hnutia. Odvážne chodil do vojenských posádok agitovať slovenských vojakov, aby sa pripojili k povstaniu. Pri plnení úloh niekoľkokrát prešiel cez povstalecký front do Banskej Bystrice.

Koncom októbra sa zúčastnil partizánskeho boja v Nízkyh Tatrách, kde ochorel. Na odporúčanie velenia jednotky sa vrátil do rodiska a žil v ilegality. Príslušníci Pohotovostných oddielov Hlinkovej gardy ho však 13. decembra 1944 na železničnej stanici v Skalici zatkli a následne transportovali na Hlavné veliteľstvo HG v Bratislave. Nasledoval výsluch z výsluchom, sprevedzaný neľudským bitím a mučením, ktorému nakoniec mladý študent podľahol.

Pochovaný je na cintoríne v Slávičom údolí v Bratislave, kde sme mu 15. decembra 2023 z vďačnosti k hrobu položili smútočný veniec. Leží tu v spoločnom hrobe so svojimi rodičmi.

-vič-

Beh na počesť oslobodenia Senca

Tak trochu netradične, až v mesiaci október, sa konal už dvanásť ročník behu oslobodenia mesta Senec, ktorý zorganizovala miestna ZO SZPB tradične na území ZŠ J.G. Tajovského.

Beh otvoril krátkym príhovorom predseda ZO SZPB v Senci Norbert Lacko, ktorý na podujatí privítal tajomníka ÚR SZPB Zdenka Martona, riaditeľa hostiteľskej ZŠ Ladislava Kásu, ako aj organizátorov a športovcov.

Prvý štart bol odpískaný o 9:15 hod. a odvtedy preteky pre-

biehali v svižnom tempe. Žiaci 8. a 9. ročníka, osobitne chlapci a osobitne dievčatá, si zmerali sily v štyroch disciplinách, v behu na 400, 600, 800 a 1000 metrov.

-NL-

Pri Kryme bolo rekordné množstvo právnych porušení

Spolupredseda špeciálnej pracovnej skupiny krymského parlamentu Vladimir Konstantinov na konci decembra 2023 informoval, že pri odovzdávaní Krymu do zostavy Ukrajiny v roku 1954 sa udialo rekordné množstvo právneho nihilizmu a ignorovanie vtedy platných zákonov.

Čitateľov sme tento rok už informovali o dokončenej príprave podania na Ústavný súd Ruska o súlade Ústavy ZSSR a zákona ZSSR z 26. aprí-

la 1954 o odovzdaní polostrova Ukrajine. Podanie obsahuje dôkazy o hrubom porušení troch ústav: ZSSR, RSFSR a USSR.

„Pri notoricky známom odovzdaní Krymu bol dopustený rekord právneho nihilizmu a ignorovania vtedy platného zákonodarstva. Naozaj neviem, čo vtedy v roku 1954 bránilo uskutočniť danú procedúru podľa zákona. Na druhej strane však, ak by boli vtedy prijaté právoplatné rozhodnutia, dnes by sme nemali čo rozporovať a ani by sme nemali dôvody na podanie na súd,“ povedal RIA Novosti V. Konstantinov.

Veria si rovnako, ako Hitler

Kyjevskí pohlavári, rovnako ako Hitler v rokoch 1943–1944, zatiaľ veria vo svoju neporaziteľnosť a v tom, že Západ „im ochráni kožu“ vyhlásil počas rokovania VZ OSN stály predstaviteľ RF V. Nebenzja.

Reagoval tým na ultimátum, ktoré Moskve vyhlásil poradca ukrajinského prezidenta Michajlo Podoljak, že mierové rozhovory nebudú. „V klasickej zmysle slova budú len ultimatívne požiadavky voči Ruskej federácii na najvyššej úrovni, ktoré Rusko prijme.“

Nebenzja obrátil pozornosť aj na to, že v Kyjeve dnes považujú za hrdinov tých, ktorých ako vojnových zločincov odsúdil Norimberský tribunál, čiže kolaborantov a obdivovateľov Adolfa Hitlera.

„Vie sa, že nemecký vodca tvrdil, že svedomie je chiméra. A metódy, ktoré používajú dnes kyjevskí stratégovia, sa ničím nelíšia od tých, ktoré používali banderovci a ostatní oúncvi (členovia OUN – pozn. redakcia), masovo zabíjajúc Moskatov (všeobecne Rusov – pozn.

redakcia), Židov, Poliakov a aj samotných Ukrajincov. Dnes však majú v rukách západné zbrane ďalekého dosahu, ktoré im dovoľujú dorážať centrá miest. Mieria pri tom nie na vojenské objekty, ale na civilných obyvateľov,“ zdôraznil Nebenzja a dodal: „Dnes vidíme, že Zelenski, Podoljakovia, Jermakovia a iná neonacistická zberba sa pokúša stiahnuť na dno nielen národ Ukrajiny, ale aj tých, ktorí im dodávajú vojenskú techniku a muníciu, akoby na obranu pred Ruskom“.

Hirošima, Nagasaki, Peking – Pentagon po 70 rokoch obnovuje spustnutú základňu jadrových bombardérov na ostrove Tinian!

Pentagon to oznámil 30. decembra 2023 a už aj vykúpil alebo prenajal dve tretiny ostrova. Samotná základňa zaberala v čase, keď z nej štartovali nukleárne bombardéry na Hirošimu a Nagasaki, polovicu ostrova.

Washingtonskí vojvodcovia okamžitú potrebu obnovenia letiska zdôvodnili nutnosťou pred čínskym jadrovým úderom na americké vojenské základne a letiská v regióne (Japonsko, Južná Kórea, Filipíny a Havaj), „rozprášať“ americké lietadlá na ostrovných základniach v Pacifiku, aby z nich mohli viesť jadrovú vojnu proti Číne a Tajvanu.

Brigádny generál Michael Zuhlendorf, ktorý novú nukleárnu stratégiu prezentoval, zostal verný germánskemu pôvodu svojho priezviska, pretože rovnakú stratégiu už v minulosti „preslávil“ morfinista Hermann Göring!

Slávny maršal britského bombardovacieho letelectva v čase 2. sv. vojny sir Artur „Bombardák“ Harris, ktorý spustošil a vypálil všetky veľké nemecké mestá, uprostred svojej vyhladzovacej kampane vyhlásil, že „Nemci začali vojnu s trochu detskou ilúziou, že budú všetkých bombardovať a nikto nebude bombardovať ich“.

Washington si napriek týmto múdrym slovám nemilosrdného britského vojvodu trochu naivne myslí, že môže pri jadrovej vojne zo základni v Japonsku, Južnej Kórei a na Filipínach jadrovo bombardovať Čínu a tá bude na oplátku jadrovo bombardovať len Japoncov, Tajvancov a Filipíncov a dovolí Yeankeom, aby beztrestne „rozprášili“ svoje ostávajúce lietadlá po ostrovoch v Tichomorí a pokračovali s nimi v pustošení Číny.

USA v tomto roku po celom svete cielene budovali sieť vojenských letísk pre jadrové nosiče 1. úderu F-35 v krajinách okolo Ruska a Číny a na amerických ostrovoch v Tichomorí – Tinian, alebo na slobodných ostrovoch v Tichomorí – Palau.

Celé toto snaženie USA nápadne pripomína slávny a neúspešný francúzsky Cordon sanitaire, ktorý zahrňoval po 1. sv. vojne Pobaltsko, Poľsko, Československo, Maďarsko, Rumunsko a Bulharsko, a mal chrániť Francúzsko a Anglicko pred obnovením expanzie Nemecka či Ruska/ZSSR.

Princíp cordonu bol prostý – jeho štáty sa mali obetovať v boji za francúzske a britské záujmy. Keď sa cordon rozpadol, pretože Británia a Francúzsko nehodli na obranu jeho členov nič podniknúť, obe veľmoci bez milosti obetovali všetkých členov Hitlerovi, len aby Nemecko získalo voľnú cestu na útok proti ZSSR. Tento diplomatický buck passing (pojmy z pokru) prebil Stalin paktom Molotov-Ribbentrop, a obrátil tak smer prvého Hitlerovho útoku.

Vladimír Mikunda, podľa zahraničnej tlačne

Opäť to zažijeme?

Viete, že...?

...len tri štáty Európy nepomáhali Tretej ríši vo vojne proti ZSSR?

Prvým bolo Grécko, druhým Švajčiarsko a tretím do jej rozpadu Juhoslávia (Po rozpade sa Chorvátsko stalo nemeckým spojencom, ostatné časti boli Maďarskom, Rumunskom, Bulharskom, Albánskom okupované. Srbsko, Čierna Hora a Slovinsko sa stali bábkovými štátmi.).

Niekoľko by sem rád zaradil napr. aj Španielsko, Švédsko a Francúzsko, no bola by to krivda voči objektívnym dejinám. Prečo? Pretože hospodárstva týchto štátov pracovali pre nemeckú vojnovú mašinériu a ich dobrovoľníci dopĺňali rady Wehrmachtu i Waffen SS!

Napríklad, Španielsko sa ako štát do vojny nezapojilo, ale jeho dobrovoľnícka „Modrá divízia“ v počte 18 tisíc vojakov áno. Stala sa súčasťou Wehrmachtu. Bojovala v ZSSR, osobitne napomáhala blokovať Leningrad. Za celú vojnu ňou prešlo do 50 tisíc Španielov. Nehovoriac o tom, že Franko Hitlera podporoval aj hospodársky.

Švédsko bolo do dnešných dní známe svojou neutralitou (teraz hodilo svoju neutralitu za hlavu a usiluje sa o vstup do NATO), no do vojny proti ZSSR sa síce tiež priamo nezapojilo, ale 40 % nemeckej vojenskej techniky bolo vyrobené zo švédskej ocele. A vyše 6 tisíc švédskych dobrovoľníkov bojovalo v radoch Fínskej armády proti Červenej armáde.

Francúzsko akože bojovalo proti Nemecku, lenže tak nedostatočne efektívne, že k momentu vpádu do ZSSR všetok jeho priemysel pracoval na Nemcov. A na ceste k Moskve spolu s Wehrmachtom pochodovala francúzska divízia SS Charlemagne (alebo 33. Waffen Grenadier Division der SS Charlemagne). Divízia bola pomenovaná podľa Karola Veľkého, jedného z najmocnejších francúzskych kráľov.

Už v júli 1941 bola sformovaná dobrovoľnícka jednotka pod názvom Légia francúzskych dobrovoľníkov proti bolševizmu, vtedy ešte súčasť Wehrmachtu (Verstärktes Infanterie Regiment 638), ktorí bojovali na východnom fronte až do októbra 1944. V októbri 1943 boli títo dobrovoľníci začlenení do Waffen SS ako regiment (pluk), v auguste 1944 dosiahli veľkosť brigády a 2. februára 1945 sformovali samostatnú divíziu.

Niektorí historici tvrdia, že za Hitlera bojovalo viac Francúzov ako proti nemu.

...generálovi – poľnému maršalovi Friedrichovi Paulusovi bolo povolené opustiť sovietske zajatie v októbri 1953?

Ako jeden z tvorcov žalosného plánu Barbarossa sa po zajatí 31. 1. 1943 stal privilegovaným vojnovým zajatcom. Väčšiu časť zajatia si odpykával v Stalinovej chate v Tamiline pri Moskve, ako jeho „osobný hosť“, a k dispozícii mal osobného pobočníka, lekára a dokonca aj kuchára.

Keď opúšťa ZSSR, tak sa nechal počuť, že „prišiel som k vám ako nepriateľ, opúšťam vás ako priateľ“.

Friedrich Paulus zomrel v Drážďanoch v roku 1957.

...pápež Pius XII. vedel, že Nemecko napadne ZSSR?

Vyšplýva to z odtajnených dokumentov Služby vonkajšej rozviedky ZSSR, podľa ktorých to vedel už v apríli 1941.

V súvislosti s tým bolo jezuitom na západných sovietskych územiach nariadené, aby sa presunuli bližšie k západnej hranici ZSSR. Dokumenty o tom sú uverejnené na stránke Prezidentskej knižnice B. Jelčina v časti „Druhá svetová vojna v archívnych dokumentoch“.

...vo Francúzsku boli až pred desiatimi rokmi (2014) odtajnené dokumenty o atómových skúškach na Sahare?

Podľa novin Le Parisien sa medzi nimi našla aj mapa, na ktorej sú vyznačené miesta nachádzania sa rádioaktívnych pozostatkov po prvom atómovom výbuchu 13. 2. 1960 na polygón Reggane (nadzemný výbuch, 70 kt bomba – cca štvornásobok hirošimskej). Dokumenty hovoria, že rádioaktívny oblak sa rozšíril do vzdialenosti 100–150 km.

Francúzske pokusy na Sahare pokračovali do roku 1996 a krajina Galského kohúta ich za toto obdobie uskutočnila 210.

–r–

- **Bačkov:** Rudolf Rudlaj 70 rokov.
- **Banská Bystrica-Trieda SNP:** Mária Chudá 86 a Ing. Štefan Demeter 75 rokov.
- **Banská Bystrica-Radvaň:** Mária Cibulová a Štefan Kubinec 75, Alena Plžiková 70, Ing. Berlica Boldiova 65, Mária Chvalová a Mária Vajdová 81 rokov.
- **Belá – Dulice:** Viera Kováčiková 81, Jaroslav Zigo 70, Jaroslav Šimko 87 a PhDr. Anna Badíňová 55 rokov.
- **Bernolákovo:** Marta Kováčová 75, Katarína Kaporcová 60 a Jana Jurčová 81 rokov.
- **Bojnice:** Eva Lukačová 90 rokov.
- **Bratislava:** Tibor Sliva 84 rokov.
- **Bratislava – Nové Mesto:** Ivan Dekan 60 rokov.
- **Breznica:** Andrea Podhorciová 45 rokov.
- **Čirč:** Anna Gernátová 75 rokov.
- **Hostie:** Jarmila Páleníková 55 rokov.
- **Hrušov:** Ján Hajdúch 82 rokov.
- **Choňkovec:** Anna Makarová 88 rokov.
- **Jarabina:** Mikuláš Jarabinský 75 a Anna Mrugová 70 rokov.
- **Kolačkov:** Veronika Zamišková 40 rokov.
- **Lehota pod Vtáčnikom:** Gabriela Šormanová 60, Jozef Jackuliak 75, Jozefína Tonhajzerová 83 a Anton Chalmovský 80 rokov.
- **Liptovská Teplička:** Ján Černošký 75 a Elena Veštúrová 70 rokov.
- **Liptovský Mikuláš:** Ján Chrapčiak 81 rokov.

- **Lovča:** Veronika Hrmová 81 rokov.
- **Lovinobaňa:** Anna Tkáčová 70 rokov.
- **Lučenec:** Viera Balogová 80 rokov.
- **Lubietová:** Júlia Hiadlovská 90 rokov.
- **Málinec:** Pavol Števove 60 rokov.
- **Medzibrod:** Štefan Stančev 75, Lubomír Hlaváček 70 a Antónia Čížová 80 rokov.
- **Medzilaborce:** Štefan Kuruc a Jozef Sivý 60, Mária Ufnárová a Ján Kazimír 80 rokov.
- **Michalovec:** Mária Malíková a Mgr. Klára Sidorová 83, MUDr. Jozef Voskár 90, Ing. Milan Lapišák 75 a Emília Richtáriková 81 rokov.
- **Nižný Žipov:** Eva Vagaská 55 rokov.
- **Nová Baňa:** Anna Šurková 87 rokov.
- **Novosad:** Cyril Maďar 55 rokov.
- **Pača:** Mária Gajdošová 45 rokov.
- **Palín:** Marta Vasiľová 75 rokov.
- **Parchovany:** Marta Dutkovičová 70 a Anna Ivanocová 91 rokov.
- **Petrovce nad Laborcom:** Terézia Krajňáková 94 rokov.
- **Podolíne:** Anna Jašurková 70 a Vladimír Zavacký 65 rokov.
- **Pohorelá:** Mária Šajšová a Jozef Garec 84, Anna Halušková 80, Mária Poláková 75 a Ing. Andrej Polák 35 rokov.
- **Poltár:** Katarína Šmírová 60 rokov.
- **Prievidza:** Anton Švarc 80, Darina Brezányová 81 a Irena Tomová 96 rokov.
- **Prešov:** JUDr. Jozef Mar-

- inko 75 a Mária Duľová 65 rokov.
- **Rajec:** Alena Žideková 60, Michal Rybárik 45 a Jozef Lednický 75 rokov.
- **Rakovec nad Ondavou:** Pavol Varga 80 rokov.
- **Rožňava:** Emília Korpová 75 a Erika Boršodiová 65 rokov.
- **Selce:** Daniel Hlinka 82 rokov.
- **Slovenský Grob:** Štefan Gašparovič 50 rokov.
- **Slovenská Lupča:** Jolana Hrabčíková 86, Eva Lakomčíková 60, Roland Lamper 45, Vlasta Viznerová 75 a Elena Bobáková 70 rokov.
- **Stará Kremnička:** Alfonz Hrmo 93, Róbert Sekereš 85, Magdaléna Babinová, Marta Sekerešová a Anton Štefica 81, Dušan Droppa 75 a Oľga Štefíková 65 rokov (vo IV. štvrťroku 2023).
- **Stará Ľubovňa:** Vladimír Jarabinský 70 a Marta Tyrpáková 65 rokov.
- **Straňavy:** Rastislav Barošinec 60 rokov.
- **Strážske:** Anna Vaľová 94 rokov.
- **Sučany:** Jolana Goňová a Darina Laučeková 83, Justína Černeková 81, Marie Gregušová a Vilma Slobodníková 75, Anna Jamrišková 94 a Dominik Benca 86 rokov.
- **Tomášovec:** Ladislav Sivíček 80 rokov.
- **Trebišov:** Štefan Jožiov 80 rokov.
- **Trenčín – gen. Goliana:** Klára Kopecká 95, Anežka Samáková 92 a Štefánia Adamusová 89 rokov.
- **Veľpaty:** Mária Repovská 65 rokov.

- **Vysoká n/K:** Tibor Gáborík 65 rokov.
- **Zalužice:** Jarmila Kurpítová 83 rokov.
- **Zemplínske Hradište:** Helena Bíla 75 a Júlia Kováčová 90 rokov.
- **Zvolen:** Doc. PhDr. Jozef Migaš, CSc. 70 rokov.
- **Zvolenská Slatina:** Ján Babic 74, Mária Hudáňová 75, Mária Janespalová 80, Mária Luptáková 89 a Pavel Šalko 82 rokov.

- **Žilina:** Miroslav Kučera 65, Edita Ftorková 70 a Viktória Hajduková 80 rokov.
- **Žiar nad Hronom:** Jozef Dúbravský 65, Eva Schvarczová 86 a Valéria Kriváková 93 rokov.
- **Utekáč:** Anna Becániová a Ján Vrabel' 88 a Miroslav Nosál' 65 rokov.

**Jubilantom
srdečne blahoželáme.**

Navždy sme sa rozlúčili

- **Sučany:** Ján Lazišťan 74-ročný.
- **Cinobaňa:** Zuzana Moravčíková 85-ročná.
- **Pohorelá:** Anna Puťošová 77 a Anna Mecková 75 ročné.
- **Poltár:** Mária Jahodníková 69-ročná.
- **Slovenská Lupča:** Vie-

- ra Kaliská 86-ročná a Roman Petrik 80-ročný.
- **Liptovský Mikuláš:** plk. Ing. Ján Martinko 78-ročný.
- **Lučenec:** Dáša Zoková 86-ročná.
- **Zvolen:** Margita Janeková 92-ročná.

Česť ich nehynúcej pamiatke!

Opustila nás naša Nelli Veselá

S hlbokým zármutkom prijali členovia ZO SZPB v Žiari nad Hronom správu, že pár dní pred svojimi 90. narodeninami nás opustila naša členka profesorka Nelli Ivanovna Veselá.

Bola našou najstaršou členkou, nie vekom, ale svojím členstvom v SZPB. Rodená Moskovčanka, ktorá sa zamilovala do technika a neskôršieho člena vedenia Závodu SNP, známej hlinikárne, a v roku 1957 prišla natrvalo na Slovensko, ktoré sa jej sta-

lo druhým domovom.

Ako dieťa prežila so svojou mamou a bratom útrapy koncentračného tábora. Ako sedemročnému dievčatku so svojim bratom sa jej podarilo prežiť všetky nástrahy vojny. Jej otec bol dôstojník (neskorší generál) V.I. Tutarinov a slúžil v pohraničnom meste Brest. Po prepade ZSSR hitlerovským Nemeckom postupne zažila bombardovanie, hlad, cestu cez spálené a vyvraždené dediny a nakoniec štyri roky pobytu v koncentračných táboroch na území Nemecka. Jej mamička tieto útrapy neprežila a skončila v masovom hrobe koncentračného tábora Grosssachsenheim.

V roku 2012 vydala Nelli Ivanovna knihu pod názvom Generálove deti, v ktorej opisala vlastné spomienky na prežitú útrapy v pekle fašistických táborov.

Vyššie päťdesiat rokov pracovala v Žiari nad Hronom na tunajšom Gymnáziu ako profesorka ruského jazyka. Bola vynikajúcou a obľúbenou učiteľkou. Môžem to potvrdiť, pretože som tiež u nej maturoval z ruského jazyka. Za svoju pedagogickú prácu bola vysoko oceňovaná – Vzorný pracovník v školstve (1983), Zaslúžilý učiteľ Slovenska (1988), Top profesor roka v mimoškolskej činnosti (2002), Európsky učiteľ jazykov (2006).

Bola tiež aktívnym členom SZPB, odovzdávala svojim študentom, ale i dospelým, vlastné spomienky z vojny. Upozorňovala na nebezpečenstvo fašizmu a neofašizmu. Bola vášnivým diskutérom na našich členských schôdzach. Preto medzi slovenskými vyznamenaniami, ktoré za svoju prácu dostala, je aj medaila M. R. Štefánika od SZPB.

Nelli Veselá bola jedinečná osoba, ktorá rozdávala len pozitívne a optimistické myšlienky. *Česť jej pamiatke.*

Lubomír Jančo, predseda ZO SZPB v Žiari nad Hronom

Podakovanie pri životnom jubileu

Predsedníčka ZO SZPB v Hanušovciach nad Topľou a členka Oblastného výboru SZPB vo Vranove nad Topľou Helena Lipčáková sa v tomto roku dožíva životného jubilea 70 rokov.

Za dlhoročnú prácu, motivovanie detí, žiakov a mladú generáciu na úctu k tradíciám protifašistického odboja, obdržala ocenenia od primátora mesta Hanušovce nad Topľou a tiež od Ministra obrany SR.

V súčinnosti s ďalšími zložkami na území mesta počas roka organizácia s úctou udržuje tradície pietnych aktov pri výročiach oslobodenia mesta, ukončenia 2. sv. vojny v Európe a Výročiach SNP.

Všeobecne verejnospoločenskú a spoločenskú činnosť pre rozvoj mesta Hanušovce nad Topľou naplňa aj v spolupráci s mestskou knižnicou a mestským kultúrnym strediskom, najmä v besedách so žiakmi základných škôl v meste a v regióne. Spoluorganizujú netradičné podujatia s témami, ktoré oslovujú všetky generácie našich spoluobčanov, napr. Naše ženy v čase vojny, Tradičné jedlá, Staré piesne v boji, Orgován mieru.

Veľkým podujatím je beseda Živá kniha – Živá kronika, na nej žiaci čítajú z kníh o protifašistickom

odboji, z kroník obcí regiónu, kreslia pocity z vypočutých udalostí. Súčasťou besedy je výstava pamätníkov SNP, medailí a ocenení hrdinom SNP, poznávanie histórie protifašistického odboja, najmä partizánskej skupiny Čapajev a tiež občanov nášho mesta a regiónu, ktorí bojovali v SNP.

Jubilantke vyjadrujeme podakovanie aj za príkladné vedenie organizácie, za utužovanie národného povedomia a za zachovávanie objektívnej dejinnej pravdy o histórii protifašistického odboja.

Do ďalších rokov želáme Helene Lipčákovej hlavne pevné zdravie, spokojnosť a radosť v rodine, a tiež ďalšiu dobrú spoluprácu pri aktivitách ZO SZPB, OV SZPB tak, ako doteraz.

Michal Peter, predseda ObľV SZPB Vranov nad Topľou a Ľubica Tomková, riaditeľka Mestského kultúrneho strediska v Hanušovciach nad Topľou a tajomníčka ZO SZPB v Hanušovciach nad Topľou

Slovenské vydavateľstvo sa rozhodlo postaviť proti médiám, ktoré už roky gniavia Slovensko

Slovenské vydavateľstvo TORDEN sa 13. decembra rozhodlo ostro postaviť proti mediálnej Hydre, ktorá gniavia Slovensko už celé roky.

Sorosom spolu vlastnený denník SME zaútočil na slobodu slova a začal šikanovať rôzne knižnice za to, že majú vo svojej ponuke knihy vydavateľstva Torden.

Po tom, ako konšpiratori.sk prehrali súd s vydavateľstvom Torden, začali sa obracať už aj na knižnice, ktoré vyzývajú na vyradenie jeho kníh z ich ponuky. Neexistuje na to žiaden zákonný ani morálny a ani iný dôvod. Ide iba o ich bezduchú pomstu za to, že si dovolili vzdorovať.

„Aby toho nebolo málo, naše červené denníčky sa v panike

začali obracať už aj na knižnice, ktoré vyzývajú na vyradenie kníh Torden. Ani názory SME, ani N-ka, ani Aktualit.sk nie sú „Závaznou právnou normou“... Takto pôsobia sekty a všelijaké pokútne organizácie, ktorých jedinou úlohou je rozvrátiť spoločnosť. Aj by som sa na to „vykašlal“, lebo nimi opovrhujem, ale rozhodol som sa, že na tento

boj pôjdem, budem v ňom pokračovať až do konca. Týmto už prekročili pomyselnú čiaru mojej trpezlivosti.

Takéto praktiky musia skončiť. Toto nemôže ostať nepotrestané. Musia sa ospravedlniť nielen Torden, ale aj všetkým knižniciam a inštitúciám, ktoré s nami spolupracujú. Dost' bolo tejto mediálnej šikany! Vyhrali sme súd s konšpiratori.sk a toto je ich odpoveď. Nevedia prijať prehru a neprestajne ďalej poškodzujú naše dobré meno, povesť. Ak

ich nezastavíme, budú v tom pokračovať aj voči iným a slabším.“ Uviedol to riaditeľ vydavateľstva Torden – Róbert Merva.

Poznámka: Slovenská republika má priamo v Ústave zakotvený zákaz cenzúry. Článok 26 explicitne cenzúru ZAKAZUJE! V SR je však slobodný prístup k informáciám cenzurovaný pod rúskom boja proti dezinformáciám. Nejde len o spravodajské weby. Spolu s nimi sa zakazujú a cenzurujú už aj knihy.

AM z 13. 12. 2023, výňatok

Film „Skazka“ nedostal osvedčenie na premietanie

Ministerstvo kultúry RF odmietlo vydať osvedčenie na verejnú prezentáciu rusko-belgického filmu „Skazka“ (Rozprávka) režiséra Aleksandra N. Sokurova.

Obrázok z videa

Režisér už predtým oznámil, že premietanie jeho filmu bolo zakázané aj na medzinárodnom festivale „Karo.Art“ v Moskve.

Film „Skazka“ hovorí o udalostiach druhej svetovej vojny. Sú v ňom vykonštruované spravodajské relácie a technickými prostriedkami animované postavy Josifa Stalina, Winstona Churchilla, Adolfa Hitlera, Benita Mussoliniho a Napoleona Bonaparta, ktoré medzi sebou komunikujú, sporia sa, prezentujú svoje názory, uvažujú o svojej životnej ceste.

Film už bol premietnutý v lete 2023 na 1. Medzinárodnom filmovom festivale „Príklad intonácie“ (voľný preklad) v Sankt-Peterburgu a na festivale mladého filmu Voices vo Vologde.

Z názorov čitateľov pod článkom: „Sokurov stále nedokáže obsievať svoj národ“, „Usudzujúc podľa jeho filmov, jednoznačne má nejakú psychickú patológiu“, „Sokurov nenakrútil ani jeden film, ktorý by ostal v pamäti“...

Podľa ruskej tlače

Socha, ktorú Mussolini predal Hitlerovi, zostane v Taliansku

Nemecko a Taliansko vyriešili dlhodobý spor týkajúci sa kópie slávnej antickej sochy, ktorú svojho času predal nacistickému Nemecku taliansky fašistický diktátor Benito Mussolini. Nemecká vláda potvrdila, že svoju žiadosť o vrátenie sochy stiahne.

Socha z polovice 5. storočia pred n. l. znázorňuje muža vrhajúceho disk a je známa pod názvom Discobolus Lancellotti. Mussolini ju v roku 1938 predal Nemecku, pričom niekoľko rokov bola vystavená v múzeu umenia Glyptotéka v bavorskej metropole Mníchov.

V roku 1948 ju však vrátili Taliansku ako

„ulúpené umenie“ napriek tomu, že jej podstavec zostal v Mníchove a predstavitelia tamjšieho múzea naliehali na jej vrátení.

Discobolus Lancellotti je 1,55 metra vysokou mramorovou kópiou pôvodnej bronzovej sochy od slávneho starogréckeho sochára Myróna, ktorú objavili v 18. storočí v Ríme a následne bola vo vlastníctve rodiny Lancellottiovcov, spresňuje DPA.

Nacistickému diktátorovi Adolfovi Hitlerovi sa socha veľmi zapáčila, keď bol na návšteve vtedajšieho fašistického Talianska, čo Mussoliniho podnietilo na jej predaj.

Podľa DPA a teraz.sk

V republike Komi odhalili pamätník psovi

Ovčiak – hrdina menom Sarmat padol v špeciálnej vojenskej operácii minulý rok 7. septembra pri Uzjume, keď zachraňoval ľudí.

Pamätník postavili v dedinke Pervomajskij na území školy za peniaze, ktoré si vyzbierali samotní občania. Sarmat sem vraj rád pribiehal aby sa pohral s deťmi.

Aj o výslednom tvare sochy rozhodli občania. Odhlasovali návrh sediaceho psa s bojovým postrojom, s georgievskou stužkou, s taškou na protiplynovú masku a so symbolom „Z“.

Tabuľka pri soche má text: „Sarmat, ako sila jednoty, Sarmat, ako ideál priateľa. Bojovníkom a priateľom bol za života, a po ňom sa pamätníkom stal.“

Oslavuje 100 rokov

V decembri 2023, aj napriek deportácie do koncentračného tábora, dožila sa krásneho veku 100 rokov dlhoročná členka ZO SZPB Košice-Juh Edita Šalamonová.

K významnému jubileu jej v priestoroch DSS Arkus v Košiciach pripravili dôstojnú oslavu. Zblahoželat' pani Šalamonovej prišli predseda KSK Košice Rastislav Trnka, starostka mestskej časti Košice-Juh Anna Súkeníková, ako aj personál DSS. Predseda ZO SZPB Košice-Juh Dušan Rybanský, členovia výboru Mária Tomášová a Jozef Plachý odovzdali jubilantke diplom za dlhoročnú aktívnu činnosť v SZPB, kyticu kvetov a darčekový kôš.

Pani Šalamonová bývala v Košiciach, ktoré sa v roku 1938 na krátku dobu stali súčasťou Maďarska. Nasledovalo obmedzovanie občianskych a ľudských práv, ktoré najviac pocítili židovskí spoluobčania, ku ktorým patrila aj Edita Šalamonová. Koncom roka 1944 bola s mnohými ďalšími Židmi deportovaná do koncentračného tábora Osvienčim. Odtiaľ bola presunutá do tábora Stutthof a nakoniec

do tábora Stutthof v Poľsku, kde sa dočkala konca vojny.

Z Košíc a okolia bolo odvlečených cca 13 000 Židov a po vojne sa ich vrátila necelá tisícika. Zo širokej rodiny E. Šalamonovej sa vrátila len ona a jej bratranec.

Po skončení vojny sa s plnou energiou zapojila do aktívneho života. Angažovala sa v niekoľkých spoločenských organizáciách a veľmi aktívne pôsobila vo Zväze protifašistických bojovníkov. Bola jednou zo zakladajúcich členov ZO SZPB Šönhertzova v roku 1983.

Pravidelne sa zúčastňovala rôznych stretnutí k výročiam oslobodenia, stretávala sa mládežou v dome pionierov a mládeže na Kórejskej ulici, približovala mladým ľuďom hrozné podmienky v koncentračných táboroch. S pioniermi navštevovala pamätníky padlých hrdinov i vojnových obetí, vysvetľovala nebezpečenstvo rasistických prejavov, fašizmu a vystríhala pred vojnou, ktorá spôsobuje nesmierne utrpenie nevinným ľuďom.

Jubilantke blahoželali (zľava): Jozef Plachý, Mária Tomášová, Dušan Rybanský a syn Pavol.

V mene celej organizácie SZPB sme Edite Šalamonovej do ďalších rokov zaželeli všetko dobré, veľa šťastia, elánu a hlavne pevné zdravie.

Dušan Rybanský, predseda ZO SZPB Košice-Juh

